ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 23.9.2021
COM(2021) 583 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Εφαρμογή του κανονισμού περί τεχνικών μέτρων (άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1241)

{SWD(2021) 268 final}

1. Εισαγωγή

Στις 14 Αυγούστου 2019 άρχισε να ισχύει ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου[1] (στο εξής: κανονισμός). Ο κανονισμός καθορίζει τα τεχνικά μέτρα διατήρησης της ΕΕ που διέπουν τον τρόπο, τον τόπο και τον χρόνο διεξαγωγής της αλιείας.

Ο σκοπός των εν λόγω τεχνικών μέτρων είναι να συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (στο εξής: ΚΑΠ) [όπως ορίζεται στον κανονισμό αριθ. 1380/2013[2] (στο εξής: κανονισμός για την ΚΑΠ)], καθώς και στην επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης, όπως ορίζεται στην οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική (στο εξής: MSFD)[3] και στις σχετικές διατάξεις των οδηγιών για τα άγρια πτηνά[4] και τους οικοτόπους[5]. Η αλιεία σε μέγιστη βιώσιμη απόδοση και σε συνδυασμό με την εφαρμογή κατάλληλων τεχνικών μέτρων συμβάλλει στην αύξηση της απόδοσης των στοχευόμενων ιχθυαποθεμάτων, μειώνοντας παράλληλα τα ανεπιθύμητα (παρεμπίπτοντα) αλιεύματα και τις επιπτώσεις στα ευαίσθητα ενδιαιτήματα είτε μέσω επιλεκτικότητας όσον αφορά το μέγεθος (με την αποφυγή των μικρών ιχθύων) είτε μέσω επιλεκτικότητας όσον αφορά το είδος (με την αποφυγή συγκεκριμένων ειδών). Τα μέτρα έχουν κεντρική σημασία για την αποτελεσματική εφαρμογή της πολιτικής απορρίψεων της ΕΕ και της υποχρέωσης εκφόρτωσης. Τα κράτη μέλη και οι επιχειρήσεις[6] θα πρέπει να δίνουν προτεραιότητα στην επιλογή καλύτερων αλιευτικών εργαλείων και τεχνικών για την αποφυγή και τη μείωση, κατά το δυνατόν, των ανεπιθύμητων αλιευμάτων.

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2019/1241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με τη διατήρηση αλιευτικών πόρων και την προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω τεχνικών μέτρων, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1967/2006, (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 του Συμβουλίου και των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1380/2013, (ΕΕ) 2016/1139, (ΕΕ) 2018/973, (ΕΕ) 2019/472 και (ΕΕ) 2019/1022 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 894/97, (ΕΚ) αριθ. 850/98, (ΕΚ) αριθ. 2549/2000, (ΕΚ) αριθ. 254/2002, (ΕΚ) αριθ. 812/2004 και (ΕΚ) αριθ. 2187/2005 του Συμβουλίου (ΕΕ L 198 της 25.7.2019, σ. 105).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου
ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22.

[3] Οδηγία 2008/56/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, περί πλαισίου κοινοτικής δράσης στο πεδίο της πολιτικής για το θαλάσσιο περιβάλλον (οδηγία-πλαίσιο για τη θαλάσσια στρατηγική) (ΕΕ L 164 της 25.6.2008, σ. 19).

4 Οδηγία 2009/147/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Νοεμβρίου 2009, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 20 της 26.1.2010, σ. 7).

5 Οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206 της 22.7.1992, σ. 7).

[6] Όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 30 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1380/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, σχετικά με την Κοινή Αλιευτική Πολιτική, την τροποποίηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 1954/2003 και (ΕΚ) αριθ. 1224/2009 και την κατάργηση των κανονισμών του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2371/2002 και (ΕΚ) αριθ. 639/2004 και της απόφασης 2004/585/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 28.12.2013, σ. 22).

Ο κανονισμός εισήγαγε προσεγγίσεις βάσει αποτελεσμάτων οι οποίες υποστηρίζονται από την «περιφερειοποίηση». Καθόρισε τους γενικούς κανόνες που εφαρμόζονται στο σύνολο των υδάτων της ΕΕ και προέβλεψε τη θέσπιση τεχνικών μέτρων που ανταποκρίνονται στις περιφερειακές ιδιαιτερότητες των τύπων αλιείας. Η εν λόγω προσέγγιση περιφερειοποίησης βάσει αποτελεσμάτων σχεδιάζεται στο πλαίσιο της ΚΑΠ προκειμένου να καταστήσει περισσότερο προσιτή στους αλιείς τη διαδικασία λήψης αποφάσεων. Παρέχει επίσης στα κράτη μέλη και στον τομέα της αλιείας κίνητρο προκειμένου να διαδραματίζουν ενεργό ρόλο στη δημιουργία και εφαρμογή της.

Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 1 του κανονισμού, η παρούσα έκθεση επανεξετάζει τον τρόπο με τον οποίο εφαρμόζεται επί του παρόντος ο κανονισμός. Η εν λόγω πρώτη έκθεση έπρεπε να υποβληθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020, αλλά αναβλήθηκε λόγω της πανδημίας COVID-19. Η έκθεση περιλαμβάνει τις πλέον πρόσφατες διαθέσιμες επιστημονικές συμβουλές.

Η παρούσα έκθεση δημοσιεύεται μόλις δύο χρόνια μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Λόγω της σύντομης χρονικής περιόδου που μεσολάβησε ανάμεσα στη θέσπιση, την εφαρμογή και την παρακολούθηση, τη συλλογή δεδομένων και την επιστημονική και τεχνική αξιολόγηση, δεν κατέστη δυνατό να αξιολογηθεί πλήρως αν ο κανονισμός πέτυχε τους στόχους του σε περιφερειακό επίπεδο ή σε επίπεδο ΕΕ. Ως εκ τούτου, η εν λόγω πρώτη έκθεση επικεντρώνεται στην ανάλυση:

- του αντικτύπου προηγούμενων τεχνικών μέτρων·
- της τρέχουσας κατάστασης· και
- των δράσεων που σχεδιάζονται για το εγγύς μέλλον ως προς την εφαρμογή του κανονισμού.

Η παρούσα έκθεση ανταποκρίνεται στην εντολή του άρθρου 31 παράγραφος 1 του κανονισμού, ενώ παρουσιάζει επίσης τη βάση σύμφωνα με την οποία η ΚΑΠ θα συμβάλει στο «σχέδιο δράσης για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων και την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων» (στο εξής: σχέδιο δράσης), όπως ανακοινώθηκε στη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030[7]. Θα επισημάνει τους τομείς όπου είναι απαραίτητο να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες.

2. Πηγές πληροφοριών

[7] ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ «Στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030 — Επαναφορά της φύσης στη ζωή μας» [COM(2020) 380 final].

Η παρούσα έκθεση βασίζεται σε επιστημονικές αξιολογήσεις και γνωμοδοτήσεις της Επιστημονικής, Τεχνικής και Οικονομικής Επιτροπής Αλιείας (στο εξής: ΕΤΟΕΑ)[8] και του Διεθνούς Συμβουλίου για την Εξερεύνηση της Θάλασσας (στο εξής: ICES)[9]. Λαμβάνει πλήρως υπόψη τις απόψεις και τις γνώμες που ελήφθησαν από 23 κράτη μέλη, 8 γνωμοδοτικά συμβούλια[10] και 37 ενδιαφερόμενους φορείς στο πλαίσιο στοχευμένης διαδικτυακής διαβούλευσης[11]. Αναλυτική περιγραφή των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων και των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης παρέχονται στο έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την παρούσα έκθεση.

[8] https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002
[9] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx
[10] https://ec.europa.eu/fisheries/partners/advisory-councils_en
[11] https://ec.europa.eu/info/consultations/targeted-stakeholder-consultation-technical-measures-regulation-fisheries_en

3. Μέτρηση της προόδου

Στο πλαίσιο της διαχείρισης βάσει αποτελεσμάτων σε συνδυασμό με την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων και των κρατών μελών απαιτείται τα αποτελέσματα να παρακολουθούνται, να μετρούνται και να συνοδεύονται από αναθεωρημένα τεχνικά μέτρα που θα αναπτυχθούν με την πάροδο του χρόνου. Οι προηγούμενοι κανονισμοί δεν περιείχαν μετρήσεις για την αποτίμηση του αντικτύπου και της επιτυχίας εφαρμογής των τεχνικών μέτρων[12]. Ως εκ τούτου, δεν ήταν δυνατό να καθοριστεί λεπτομερώς η συμβολή των τεχνικών μέτρων στην επίτευξη των προαναφερθέντων στόχων.

Στην πλέον πρόσφατη επιστημονική ανάλυση που διεξήχθη από την ΕΤΟΕΑ[13] επισημαίνεται ότι έχει σημειωθεί μια αργή και προοδευτική τάση προς την αλίευση μεγαλύτερου ποσοστού μεγάλου μεγέθους ιχθύων.—Παρότι πειραματικές μελέτες έχουν δείξει ότι μπορεί να επιτευχθεί βελτίωση της επιλεκτικότητας με τη χρήση ειδικών αλιευτικών εργαλείων υπό ελεγχόμενες συνθήκες, έχει αποδειχθεί δύσκολο να προσδιοριστεί η άμεση αιτιώδης συνάφεια ανάμεσα στην εφαρμογή ειδικών κανονισμών για τα αλιευτικά εργαλεία, στις αλλαγές στα αλιευτικά εργαλεία που χρησιμοποιούνται και στη συνολική επιλεκτικότητα των αλιευτικών στόλων όσον αφορά το μέγεθος. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα δεδομένα επαρκώς συγκεκριμένης κλίμακας που θα μπορούσαν να εντοπίσουν αυτή τη συνάφεια. Επιπρόσθετα, εκτιμάται ότι επιχειρησιακοί παράγοντες (επιλογή τόπου και χρόνου αλίευσης και λεπτομέρειες σχετικά με τον εξαρτισμό εργαλείων), οι οποίοι δεν διέπονται από κανονιστικές υποχρεώσεις, έχουν επίσης σημαντικές επιπτώσεις στην επιλεκτικότητα.

Ο κανονισμός, ο οποίος εξετάζει προσεγγίσεις για τον καθορισμό μέτρων που βασίζονται περισσότερο στα αποτελέσματα, περιλαμβάνει στόχους για τεχνικά μέτρα που έχουν σκοπό:

- να μειώσουν τα ανεπιθύμητα αλιεύματα (ιδίως ευαίσθητων ειδών)·
- να βελτιστοποιήσουν τις διαρθρώσεις εκμετάλλευσης·
- να συμβάλουν στη βελτίωση των αποδόσεων· και
- να διασφαλίσουν ότι οι επιπτώσεις της αλιείας σε ενδιαιτήματα του θαλάσσιου βυθού είναι σύμφωνες με την περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ.

[12] COM(2016) 134 final της 11ης Μαρτίου 2016.
[13] STECF 20/02 (https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002).

Η ανάγκη για βελτιωμένες μεθόδους μέτρησης της επιλεκτικότητας και των αποτελεσμάτων της γίνεται ολοένα και πιο εμφανής και επιτακτική. Η αποτελεσματικότητα μπορεί να αξιολογηθεί μόνο βάσει ορατών αποτελεσμάτων: βελτιωμένη προστασία νεαρών θαλάσσιων οργανισμών και περιοχών αναπαραγωγής, λιγότερα παρεμπίπτοντα αλιεύματα ευαίσθητων θαλάσσιων ειδών, μείωση αρνητικών περιβαλλοντικών επιπτώσεων και θετική συμβολή στην περιβαλλοντική νομοθεσία. Αυτές οι μέθοδοι μέτρησης εξυπηρετούν δύο σκοπούς: i) την προκαταρκτική αξιολόγηση των πιθανών αποτελεσμάτων των προτεινόμενων και εφαρμοζόμενων μέτρων, και ii) την αξιολόγηση των μέτρων βάσει των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από τα εν λόγω μέτρα.
Η επιλεκτικότητα καθορίζεται τόσο από το είδος του αλιευτικού εργαλείου που χρησιμοποιείται όσο και από τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται από τους υπεύθυνους αλιείας και τους αλιείς, με βάση τον τόπο, την εποχή, την ώρα της ημέρας, την ταχύτητα και άλλες λειτουργικές επιλογές. Η βελτίωση της επιλεκτικότητας δεν εξαρτάται μόνον από τη χρήση της νομοθεσίας για τη μεταβολή της δομής του αλιευτικού εργαλείου, αλλά επίσης από τη χρήση της νομοθεσίας για τη δημιουργία κινήτρων για τους αλιείς ώστε να χειρίζονται τα εργαλεία με καλύτερες πρακτικές. Ως εκ τούτου, απαιτείται να βελτιωθούν οι μέθοδοι παρακολούθησης της επιλεκτικότητας, μέσω ακριβέστερης μέτρησης των ποσοτήτων μικρών ιχθύων ή ευαίσθητων ειδών που αλιεύονται. Οι τρέχουσες μέθοδοι παρακολούθησης παρείχαν μόνο δεδομένα κατάλληλα για την αξιολόγηση από την ΕΤΟΕΑ των ευρύτερων τάσεων αναφορικά με την επιλεκτικότητα όσον αφορά το μέγεθος σε μεγάλα τμήματα στόλων. Στο προσεχές σχέδιο δράσης της, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο να προτείνει στα κράτη μέλη πρόσθετα μέσα για τη συλλογή των απαραίτητων πληροφοριών προκειμένου η εν λόγω πολιτική να καταστεί αποτελεσματική.

4. Συμβολή στην επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της ΕΕ

Τα τεχνικά μέτρα πρέπει επίσης να συμβάλλουν στην επίτευξη καλής περιβαλλοντικής κατάστασης που προβλέπεται στην MSFD. Τα μέτρα τα οποία αποσκοπούν στη διατήρηση των θαλάσσιων βιολογικών πόρων στο πλαίσιο της ΚΑΠ και συμβάλλουν επίσης στην προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος εμπίπτουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΕ. Σύμφωνα με την ΚΑΠ, απαιτείται συνέπεια με τις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ, και ο κανονισμός βασίζεται στους στόχους οι οποίοι καθορίζονται σ' αυτήν.

Ποσοτικοί περιβαλλοντικοί στόχοι διαμορφώνονται σύμφωνα με την MSFD, αλλά οι περισσότεροι περιβαλλοντικοί στόχοι εξακολουθούν να είναι ποιοτικοί, για παράδειγμα η «ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης» που αναφέρεται στο άρθρο 1 στοιχείο ε) και στο άρθρο 2 της οδηγίας για τους οικοτόπους.

Από τις παρατηρήσεις που συγκεντρώθηκαν κατά τις διαβουλεύσεις επιβεβαιώνεται ότι χρειάζεται χρόνος για την προσαρμογή στον κανονισμό (ο οποίος ενοποιεί και αντικαθιστά περισσότερους από 30 προηγούμενους κανονισμούς) και τη μετάβαση από τους ρυθμιστικούς κανόνες σε μέτρα προσαρμοσμένα σε περιφερειακό επίπεδο μέσω της διαδικασίας της περιφερειοποίησης. Τα περισσότερα κράτη μέλη, τα γνωμοδοτικά συμβούλια, οι ενδιαφερόμενοι φορείς και η ΕΤΟΕΑ επιβεβαίωσαν ότι είναι πολύ νωρίς για να αποτιμηθούν τα αποτελέσματα του κανονισμού. Οι περισσότερες ΜΚΟ κρίνουν ότι, μέχρι

σήμερα, ο κανονισμός δεν συνέβαλε στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων του ούτε απέτρεψε τις αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις της αλιείας. Οι εν λόγω ενδιαφερόμενοι φορείς τάσσονται επίσης εν προκειμένω υπέρ της υιοθέτησης προσέγγισης βάσει αποτελεσμάτων, η οποία να εναρμονίζεται περαιτέρω με τις βλέψεις της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας και της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030.

Η αλιεία συνιστά βασική πίεση που επηρεάζει τα οικοσυστήματα και τα ευαίσθητα είδη και έχει επιπτώσεις στον θαλάσσιο βυθό. Πρόσφατη έκθεση του Ευρωπαϊκού Ελεγκτικού Συνεδρίου[14] κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η απώλεια των οικοτόπων και της θαλάσσιας ποικιλότητας συνεχίζει να αποτελεί πρόκληση. Η Επιτροπή συμφωνεί με το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο ότι απαιτείται περαιτέρω δράση και εκτιμά ότι η ανάπτυξη κατάλληλων τεχνικών μέτρων στο πλαίσιο του κανονισμού έχει κομβική σημασία για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Στην παρούσα έκθεση, **στα ευαίσθητα είδη** περιλαμβάνονται τα είδη που προστατεύονται από τη νομοθεσία της ΕΕ και από διεθνείς συμφωνίες δεσμευτικές για την ΕΕ, όπως δελφίνια, φώκαινες, θαλάσσια πτηνά, καρχαρίες και ορισμένα είδη ιχθύων και χελωνών, τα οποία απειλούνται άμεσα με εξαφάνιση. Πολλοί ιχθύες και άλλα ζώα μεγάλου μεγέθους και βραδείας ανάπτυξης έχουν πλέον εξαφανιστεί από μεγάλα τμήματα των πρότερων περιοχών ενδημίας τους και άλλα είναι κρισίμως απειλούμενα[15]. Η αλιεία μπορεί να αποτελέσει σημαντική απειλή για τα εν λόγω είδη και, σε κάποιες περιπτώσεις, τα τεχνικά μέτρα μπορούν να συμβάλουν στον μετριασμό της απειλής αυτής. Υπάρχουν σημαντικά στοιχεία για παρεμπίπτοντα αλιεύματα των ακόλουθων ειδών. Για παράδειγμα, τα θαλάσσια πτηνά μπορούν να παγιδευτούν και να πνιγούν κατά την αλιεία με παραγάδια ή σε παράκτια απλάδια. Φώκαινες και δελφίνια μπορούν επίσης να παγιδευτούν σε απλάδια, καθώς επίσης και σε δίχτυα (πελαγικής) τράτας. Οι χελώνες παγιδεύονται σε απλάδια και μπορούν να αγκιστρωθούν σε παραγάδια επιφάνειας, οι καρχαρίες βαθέων υδάτων παγιδεύονται σε παραγάδια και απλάδια, οι μεγάλοι πελαγικοί καρχαρίες παγιδεύονται σε παραγάδια κατά την αλιεία τόνου. Νεαροί μεγαλόσωμοι καρχαρίες και σελάχια παγιδεύονται από τράτες βυθού λόγω του μεγάλου μεγέθους του σώματός τους.

Ορισμένες προφανείς περιπτώσεις ειδών που απειλούνται με εξαφάνιση είναι γνωστές, ωστόσο, δεν υπάρχει επαρκής ευρύτερη γνώση όσον αφορά τα παρεμπίπτοντα αλιεύματα ευαίσθητων ειδών, ώστε να εκτιμηθούν με ακρίβεια οι επιπτώσεις αυτού του είδους των αλιευμάτων. Η ΕΤΟΕΑ[16] επισήμανε ότι τα παράκτια στατικά δίχτυα (απλάδια και μανωμένα δίχτυα) έχουν τις μεγαλύτερες και περισσότερο εκτεταμένες επιπτώσεις στα ευαίσθητα είδη, επανεξέτασε τις μεθόδους για τη μείωση των εν λόγω παρεμπιπτόντων αλιευμάτων και προσδιόρισε ένα φάσμα πιθανών μέτρων, όπως περίοδοι απαγόρευσης αλιείας, χρήση ηχητικών αποτρεπτικών συσκευών και ταινιών εκφοβισμού πτηνών. Ο κανονισμός συνεχίζει να απαγορεύει τα παρασυρόμενα δίχτυα, περιορίζει τη χρήση άλλων τύπων εργαλείων τα οποία είναι γνωστό ότι έχουν αρνητικό αντίκτυπο στο περιβάλλον, και βασίζεται στα μέτρα

[14] Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (2020): Θαλάσσιο περιβάλλον: Η προστασία της ΕΕ έχει μεγάλο εύρος όχι όμως και βάθος. Ειδική έκθεση.
[15] Για παράδειγμα, η μεσογειακή φώκια μοναχός, η φώκαινα της Βαλτικής, ο μύχος των Βαλεαρίδων, η λάμνα, η ρίνα, τα διαβολόψαρα manta και mobula, ο χειμωνιάτικος βάτος και το πλατυσέλαχο.
[16] STECF 20-02, https://stecf.jrc.ec.europa.eu/web/stecf/ewg2002, σ. 151 και επόμενες.

που προβλέπονταν παλαιότερα στον καταργηθέντα κανονισμό για τα κητοειδή[17], συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων παρακολούθησης που επιδίωκαν να συμπληρώσουν την πιο ολοκληρωμένη συλλογή δεδομένων σύμφωνα με το προηγούμενο πλαίσιο συλλογής δεδομένων[18] (όπου τα δεδομένα σχετικά με τα παρεμπίπτοντα αλιεύματα εντάσσονται στην ευρύτερη διαδικασία για ολοκληρωμένη συλλογή δεδομένων). Η εν λόγω στοχευμένη παρακολούθηση κητοειδών έχει αποδειχτεί δύσκολη και υπάρχουν σαφείς προβληματισμοί όσον αφορά την αποτελεσματικότητά της[19]. Η ποσότητα των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων παραμένει σε μεγάλο βαθμό άγνωστη.

Ο κανονισμός ορίζει επίσης το πλαίσιο για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τον περιορισμό των τυχαίων συλλήψεων θαλάσσιων πτηνών από αλιευτικά εργαλεία[20] και παρέχει στα κράτη μέλη δυνατότητες για τη θέσπιση μέτρων όσον αφορά τα ύδατά τους ή σε περιφερειακό επίπεδο, ως μέσο αποτελεσματικής συμβολής στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων του κανονισμού.

Στις 3 Ιουλίου 2020 η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστικό κανονισμό σχετικά με τις ηχητικές αποτρεπτικές συσκευές[21]. Δύο περιφερειακές ομάδες κρατών μελών επεξεργάζονται μέτρα για την προστασία της κρισίμως απειλούμενης φώκαινας της Βαλτικής και του δελφινιού του Βισκαϊκού Κόλπου, σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του ICES του Μαΐου 2020[22]. Ορισμένα κράτη μέλη έχουν χρησιμοποιήσει, στο πλαίσιο του κανονισμού, τη δυνατότητα θέσπισης εθνικών μέτρων, για παράδειγμα θέσπιση διατάξεων σχετικά με την ενίσχυση της παρακολούθησης ή σχετικά με τις μετακινήσεις.

[17] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 812/2004 του Συμβουλίου, της 26ης Απριλίου 2004, για θέσπιση μέτρων σχετικά με παρεμπίπτοντα αλιεύματα κητοειδών κατά την αλιεία και για τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 88/98 (ΕΕ L 150 της 30.4.2004, σ. 12).

[18] https://datacollection.jrc.ec.europa.eu/

[19] ICES (2020). Bycatch of protected and potentially vulnerable marine vertebrates — review of national reports under Council Regulation (EC) No. 812/2004 and other information [Παρεμπίπτοντα αλιεύματα προστατευόμενων και δυνητικά ευαίσθητων θαλάσσιων σπονδυλωτών — επανεξέταση εθνικών εκθέσεων στο πλαίσιο του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 812/2004 και άλλων πληροφοριών]. Στην έκθεση της συμβουλευτικής επιτροπής του ICES, 2020. Γνωμοδότηση ICES 2020, byc.eu, https://doi.org/10.17895/ices.advice.7474

[20] COM(2012) 0665 final.

[21] Εκτελεστικός κανονισμός (ΕΕ) 2020/967 της Επιτροπής, της 3ης Ιουλίου 2020, για τον καθορισμό των λεπτομερών κανόνων σχετικά με το σήμα και τα χαρακτηριστικά εφαρμογής ηχητικών αποτρεπτικών συσκευών, όπως αναφέρεται στο παράρτημα XIII μέρος Α του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη διατήρηση αλιευτικών πόρων και την προστασία θαλάσσιων οικοσυστημάτων μέσω τεχνικών μέτρων (ΕΕ L 213 της 6.7.2020, σ. 4).

[22] https://www.ices.dk/sites/pub/Publication%20Reports/Advice/2020/Special_Requests/eu.2020.04.pdf

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς[23] εντόπισαν ελλείψεις όσον αφορά τα μέτρα μείωσης των επιπτώσεων τα οποία ορίζονται στο άρθρο 11 παράγραφος 4 του κανονισμού και όσον αφορά τον κατάλογο των απαγορευμένων ειδών τα οποία παρατίθενται στο παράρτημα Ι. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς εξέφρασαν εντονότερους προβληματισμούς όσον αφορά την έλλειψη δράσης και ανάπτυξης περαιτέρω μέτρων, συμπεριλαμβανομένης της έλλειψης ηλεκτρονικής παρακολούθησης[24], παρά όσον αφορά το περιεχόμενο των διατάξεων του κανονισμού που ισχύουν επί του παρόντος. Τα κράτη μέλη δεν εξέφρασαν σημαντικούς προβληματισμούς σχετικά με τις νομικές διατάξεις. Ορισμένα κράτη μέλη αναγνώρισαν την ανάγκη για περαιτέρω παρακολούθηση που θα συμβάλει στην κατάρτιση των μέτρων.

Η Επιτροπή, προκειμένου να υποστηρίξει τα κράτη μέλη στην εφαρμογή του κανονισμού, θα προσδιορίσει στο σχέδιο δράσης της δράσεις για την αύξηση της επιλεκτικότητας και τη μείωση των παρεμπιπτόντων αλιευμάτων ευαίσθητων ειδών, εστιάζοντας σε αυτά που απειλούνται με εξαφάνιση και βρίσκονται σε δυσμενή κατάσταση διατήρησης.

Η αλιεία μπορεί να έχει επιπτώσεις στα οικοσυστήματα και στα ενδιαιτήματα πέρα από την εξαγωγή αλιευόμενων ειδών και ευαίσθητων ειδών. Το εύρος των εν λόγω επιπτώσεων ποικίλλει ανάλογα με την ένταση της αλιείας, τα ενδιαιτήματα στα οποία διεξάγεται η αλιεία και τα συγκεκριμένα στοχευόμενα είδη. Η ΚΑΠ επιδιώκει να μειώσει τις εν λόγω επιπτώσεις κατά τον μέγιστο δυνατό βαθμό. Οι επιπτώσεις διαφέρουν επίσης ανάλογα με τον τύπο του εργαλείου: η διεξαγωγή αλιείας με τράτες βυθού μπορεί να επηρεάσει το υπέδαφος του θαλάσσιου βυθού, το κάθετο πορώδες του και τη γεωχημική του σύσταση, να μειώσει την πολυπλοκότητα των ενδιαιτημάτων και να προκαλέσει αλλαγές στη σύνθεση των ειδών. Η αλιεία με παραγάδια (ιδίως στις εξόχως απόκεντρες περιοχές) μπορεί να τρυπήσει και να σπάσει τα κοράλλια.

Το άρθρο 12 του κανονισμού στοχεύει επίσης στην προστασία των **ευαίσθητων ενδιαιτημάτων**, προσδιορίζοντας περιοχές όπου απαγορεύονται συγκεκριμένα αλιευτικά εργαλεία. Το εν λόγω άρθρο μπορεί να τροποποιηθεί μέσω της περιφερειοποίησης σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 11 παράγραφοι 2 και 3 του κανονισμού για την ΚΑΠ. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να θεσπίζουν περιοχές απαγόρευσης αλιείας ή άλλα μέτρα διατήρησης μέσω εθνικών μέτρων ή περιφερειοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού.

Έχουν ήδη θεσπιστεί ορισμένες απαγορεύσεις αλιευτικών εργαλείων για την προστασία των ευαίσθητων ενδιαιτημάτων, όπως η χρήση εκρηκτικών υλών, κρουστικών εργαλείων, δραγών και αρπαγών για τη συλλογή κοραλλιών, τράτας που χρησιμοποιείται σε βάθος μεγαλύτερο των 800 m[25]. Υφίστανται περαιτέρω κανόνες στο πλαίσιο του κανονισμού για τη Μεσόγειο Θάλασσα[26], ο οποίος απαγορεύει την αλιεία με κινητά εργαλεία επάνω από βυθούς

[23] Σύμφωνα με τις απαντήσεις που ελήφθησαν κατά τη διαδικτυακή διαβούλευση. Βλ. παράρτημα Ι του συνοδευτικού εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής.
[24] Π.χ τηλεόραση κλειστού κυκλώματος («CCTV»)/ ηλεκτρονική παρακολούθηση εξ αποστάσεως (REM)
[25] Άρθρο 8 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/2336 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 2016, για τη θέσπιση ειδικών όρων όσον αφορά την αλιεία αποθεμάτων βαθέων υδάτων στον Βορειοανατολικό Ατλαντικό και διατάξεων όσον αφορά την αλιεία σε διεθνή ύδατα του Βορειοανατολικού Ατλαντικού καθώς και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2347/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ L 354 της 23.12.2016, σ. 1).
[26] Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1967/2006 του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με μέτρα διαχείρισης για τη βιώσιμη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων στη Μεσόγειο Θάλασσα, την τροποποίηση

με θαλάσσια βλάστηση, από κοραλλιογενή ενδιαιτήματα και από ασβεστοφυκικούς βυθούς. Επιπλέον, η χρήση δραγών για σπογγαλιεία, συρόμενων εργαλείων και γρι-γρι απαγορεύεται στις παράκτιες ζώνες (μπορούν να εφαρμόζονται συγκεκριμένοι όροι και παρεκκλίσεις). Περιορισμοί εφαρμόζονται επίσης στα εργαλεία που μπορούν να χρησιμοποιούνται στην ερασιτεχνική αλιεία στη Μεσόγειο, όπου απαγορεύεται η χρήση συρόμενων διχτυών, κυκλωτικών διχτυών, γρίπων, δραγών και στατικών διχτυών.

Επιστημονικές εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη για τη χαρτογράφηση της κατανομής των διαφορετικών τύπων ενδιαιτημάτων του θαλάσσιου βυθού και των επιπτώσεων των αλιευτικών δραστηριοτήτων σε αυτά ή επάνω από αυτά. Με τον τρόπο αυτόν θα καταστεί δυνατή η αξιολόγηση των περιοχών όπου η βιοποικιλότητα βρίσκεται σε μεγαλύτερο κίνδυνο και όπου είναι περισσότερο απαραίτητο να ληφθούν μέτρα προστασίας. Η ΕΤΟΕΑ[27] έχει επισημάνει εναλλακτικά αλιευτικά εργαλεία που έχουν τη δυνατότητα να μειώνουν τις επιπτώσεις στον θαλάσσιο βυθό: τράτα με ηλεκτρικό ρεύμα, θύρες ημιπελαγικής τράτας, φύλλα απελευθέρωσης βενθικών οργανισμών, τράτες με ανασηκωμένο γράντι, ψήκτρα ρεύματος, ηλεκτρικές δράγες για σωλήνες.

Στο πλαίσιο της διαβούλευσης συγκεντρώθηκαν πληροφορίες σχετικά με δράσεις που έχουν ήδη αναληφθεί ή αναπτύσσονται από τα κράτη μέλη και σχετικά με εργασίες που βρίσκονται υπό εξέλιξη στις περιφερειακές ομάδες για την κατάρτιση μέτρων προστασίας ενδιαιτημάτων, οι οποίες συμπληρώνουν τα μέτρα που έχουν αναλάβει τα κράτη μέλη μεμονωμένα προκειμένου να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ.

Σύμφωνα με τη δέσμευση της στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, η Επιτροπή θα προσδιορίσει στο σχέδιο δράσης της μέτρα για τον περιορισμό της χρήσης αλιευτικών εργαλείων ιδιαιτέρως επιβλαβών για τη βιοποικιλότητα, συμπεριλαμβανομένου του θαλάσσιου βυθού, και θα διερευνήσει τρόπους για τη βελτίωση της εφαρμογής μέτρων διαχείρισης της αλιείας, συγκεκριμένα σε τόπους του Natura 2000 και σε άλλες προστατευόμενες θαλάσσιες περιοχές.

5. Επιστημονική έρευνα, καινοτομία και πιλοτικά προγράμματα

Ο κανονισμός διευκολύνει την επιστημονική έρευνα και τη συμμετοχή των τομέων της αλιείας σε επιστημονικές δραστηριότητες. Στα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούνται εξαιρέσεις για αλιευτικές δραστηριότητες οι οποίες διεξάγονται για σκοπούς επιστημονικής έρευνας, όταν πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 25 παράγραφος 1 στοιχεία α) έως στ) του κανονισμού. Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού, 17 κράτη μέλη ενημέρωσαν την Επιτροπή για 67 αλιευτικές δραστηριότητες οι οποίες διεξήχθησαν για σκοπούς επιστημονικής έρευνας. Ελήφθησαν δύο αιτήσεις για επιστημονική έρευνα στην οποία συμμετέχουν περισσότερα από έξι εμπορικά σκάφη και, ως εκ τούτου, αποτέλεσαν αντικείμενο ειδικού ελέγχου. Η Επιτροπή, έπειτα από γνωμοδότηση της

του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2847/93 και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1626/94 (ΕΕ L 409 της 30.12.2006, σ. 11).

[27] Βλ. σ. 189 του εγγράφου «STECF — Review of technical measures» (ΕΤΟΕΑ — Επανεξέταση τεχνικών μέτρων) (μέρος 1) (STECF-20-02). EUR 28359 EN, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 2020, ISBN 978-92-76-27161-1, doi:10.2760/734593, JRC123092.

ΕΤΟΕΑ[28], κατέληξε στο συμπέρασμα ότι και στις δύο περιπτώσεις το επίπεδο συμμετοχής δεν αιτιολογούνταν από επιστημονικούς λόγους και επέβαλε στα κράτη μέλη να τροποποιήσουν τους όρους της επιστημονικής έρευνας αναλόγως.

Το άρθρο 20 του κανονισμού δίνει επίσης τη δυνατότητα στα κράτη μέλη, μέσω περιφερειοποίησης, να επιτρέπουν τη χρήση καινοτόμων αλιευτικών εργαλείων. Το ICES, προκειμένου να βοηθήσει σε αυτή τη διαδικασία, προέβη σε αξιολόγηση καινοτόμων εργαλείων. Παρότι τα προκαταρκτικά συμπεράσματα θα μπορούσαν να παρουσιαστούν σε αυτή τη βάση[29], τόσο το ICES όσο και η ΕΤΟΕΑ τόνισαν την ανάγκη για περαιτέρω ανάπτυξη της αξιολόγησης, ώστε, ειδικότερα, να ληφθούν περισσότερο υπόψη οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη χρήση των καινοτόμων εργαλείων από τον τομέα της αλιείας.

Παρότι το άρθρο 23 του κανονισμού προβλέπει τη δυνατότητα καθορισμού πιλοτικών προγραμμάτων για την ανάπτυξη ενός συστήματος πλήρους τεκμηρίωσης αλιευμάτων και απορρίψεων βάσει μετρήσιμων επιδιώξεων, καμία από τις περιφερειακές ομάδες δεν έχει διατυπώσει κοινές συστάσεις για τον εν λόγω σκοπό.

Στο παράρτημα XIII σημείο 2 του κανονισμού προβλέπεται επίσης ότι τα κράτη μέλη πρέπει να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τη συλλογή επιστημονικών στοιχείων σχετικά με τα παρεμπίπτοντα αλιεύματα ευαίσθητων ειδών, κάτι το οποίο δεν έχει πραγματοποιηθεί ακόμη επαρκώς.

Η Επιτροπή, έχοντας υπόψη ότι οι καινοτόμες τεχνικές μπορούν να συμβάλουν στην Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, θα προσδιορίσει στο σχέδιο δράσης της τρόπους για την ενθάρρυνση των ενδιαφερόμενων φορέων και των κρατών μελών ώστε να διερευνήσουν τις δυνατότητες κατά τον μέγιστο δυνατό βαθμό και να χρησιμοποιήσουν όλες τις ευκαιρίες που προσφέρονται.

6. Εφαρμογή του κανονισμού

Παρότι είναι πολύ νωρίς για τη διενέργεια συνολικής αξιολόγησης της εφαρμογής του κανονισμού, τα στοιχεία δείχνουν ότι έχουν ανακύψει προβληματισμοί λόγω του νέου περιφερειοποιημένου πλαισίου και της απουσίας λεπτομερών ορισμών. Εργασίες βρίσκονται σε εξέλιξη για την καθοδήγηση των κρατών μελών όσον αφορά την εφαρμογή και τον περαιτέρω προσδιορισμό του, μέσω της περιφερειοποιημένης προσέγγισης και μέσω του προσεχούς εκτελεστικού κανονισμού.

[28] Croatia request for scientific fishing authorisation of more than 6 volantina vessels in Western Istria waters (Αίτηση της Κροατίας για τη χορήγηση άδειας αλιείας για επιστημονικούς σκοπούς σε περισσότερα από 6 σκάφη τύπου «volantina» στα ύδατα της Δυτικής Ίστριας) (2019), STECF 20-03, και Italy request for scientific fishing authorization of more than 6 vessels beach seines in Italy territorial waters targeting [Italy request of scientific research on «SARDELLA» (*S. pilchardus*) in Liguria] [Αίτηση της Ιταλίας για την έκδοση άδειας για επιστημονικούς σκοπούς σε περισσότερες από 6 πεζότρατες στα χωρικά ύδατα της Ιταλίας (Αίτηση της Ιταλίας για επιστημονική έρευνα με αντικείμενο τη «ΣΑΡΔΕΛΑ» (*S. pilchardus*) στη Λιγυρία] (ΓΥΠ 9), STECF 20-02.

[29] https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/InnovativeFishingGear.aspx

Εκτός από την εφαρμογή σε εθνικό επίπεδο, η βασική μέθοδος εφαρμογής είναι η κατάρτιση κοινών συστάσεων από περιφερειακές ομάδες με τη γνωμοδότηση των ενδιαφερόμενων φορέων για τον καθορισμό των απαραίτητων περιφερειακών τεχνικών μέτρων. Σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 του κανονισμού, τα μέτρα που προτείνονται σε αυτές τις κοινές συστάσεις, όταν είναι συμβατά με τους σχετικούς στόχους και τις υποχρεώσεις, μπορούν να θεσπίζονται από την Επιτροπή μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

Οι εργασίες που έχουν πραγματοποιηθεί έως τώρα δίνουν μια εικόνα της διαδικασίας και δείχνουν ότι τα κράτη μέλη πράγματι εργάζονται από κοινού για τη συμπλήρωση και την προσαρμογή των μέτρων στις περιφερειακές τους ανάγκες. Δείχνουν επίσης ότι συνήθως καταφέρνουν να συμφωνήσουν σχετικά γρήγορα σε μέτρα, όταν τα εν λόγω μέτρα αποσκοπούν στη βελτίωση των κανόνων με βάση προγενέστερους εφαρμοστέους κανονισμούς. Η συνεργασία των κρατών μελών στο πλαίσιο της περιφερειοποίησης φαίνεται ότι είναι αποτελεσματική αναφορικά με κοινές συστάσεις που αποσκοπούν σε εξαιρέσεις από την υποχρέωση εκφόρτωσης, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 του κανονισμού για την ΚΑΠ και στα περιφερειακά ειδικά πολυετή σχέδια. Ωστόσο, υπάρχουν προβληματισμοί όσον αφορά το επίπεδο ταχύτητας και φιλοδοξίας σε σχέση με την κατάρτιση και τη συμφωνία κοινών συστάσεων για μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της επιλεκτικότητας ή στον περιορισμό των τύπων αλιείας, με σκοπό τη συμβολή στην περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ. Ο κανονισμός απαιτεί πράγματι από τα κράτη μέλη[30] να υποβάλλουν κοινές συστάσεις για τη λήψη πρόσθετων μέτρων μετριασμού ως αποτέλεσμα επιστημονικών στοιχείων σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις αλιευτικών εργαλείων σε ευαίσθητα είδη. Για παράδειγμα, έως τώρα μόνο δύο κοινές συστάσεις έχουν διατυπωθεί από κράτη μέλη για τη λήψη πρόσθετων μέτρων μετριασμού ως αποτέλεσμα επιστημονικών στοιχείων σχετικά με τις αρνητικές επιπτώσεις αλιευτικών εργαλείων σε ευαίσθητα είδη, όπως απαιτεί ο κανονισμός.

Όπως επισημαίνεται στην πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής «Προς μια πιο βιώσιμη αλιεία στην ΕΕ: τρέχουσα κατάσταση και κατευθύνσεις για το 2022»[31], η πανδημία COVID-19 επηρέασε το χρονοδιάγραμμα και την προετοιμασία ορισμένων από τις κοινές συστάσεις. Από την έναρξη ισχύος του κανονισμού μέχρι σήμερα, προτάθηκαν 17 κοινές συστάσεις[32] από τις περιφερειακές ομάδες των κρατών μελών από τις οποίες 6 μεταφέρθηκαν στη νομοθεσία μέσω κατ' εξουσιοδότηση πράξης της Επιτροπής. Άλλες κοινές συστάσεις εκκρεμούν εν αναμονή της έγκρισής τους, βρίσκονται σε στάδιο αξιολόγησης από την ΕΤΟΕΑ ή σε στάδιο επανεξέτασης με σκοπό να βελτιωθούν λαμβανομένων υπόψη των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων που εκδόθηκαν. Όσον αφορά τις περιφερειακές ιδιαιτερότητες, οι κοινές συστάσεις προτείνουν ευρύ φάσμα μέτρων, αναγκών και προσεγγίσεων. Ορισμένες έχουν ως στόχο να συμπεριλάβουν τεχνικά μέτρα στα νέα σχέδια απορρίψεων, άλλες περιλαμβάνουν μόνο τεχνικά μέτρα.

Το άρθρο 7 του κανονισμού απαγορεύει τις δραστηριότητες με ιδιαιτέρως επιβλαβή αποτελέσματα στο περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης, από την 1η Ιουλίου 2021, της αλιείας με εργαλείο με ηλεκτρικό ρεύμα. Το ICES, κατόπιν αιτήματος των Κάτω Χωρών, εξέδωσε γνωμοδότηση τον Μάιο του 2020 στην οποία επισήμαινε ότι η χρήση του εν λόγω εργαλείου

[30] Παράρτημα XIII σημείο 3.

[31] ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ «Προς μια πιο βιώσιμη αλιεία στην ΕΕ: τρέχουσα κατάσταση και κατευθύνσεις για το 2022» [COM(2021) 279 final].

[32] Τα τελικά αριθμητικά στοιχεία θα επικαιροποιηθούν πριν από την έκδοση.

έχει αρκετές θετικές συνέπειες για το οικοσύστημα και το περιβάλλον, παρότι εξακολουθούν να υφίστανται ορισμένες αμφιβολίες[33]. Οι Κάτω Χώρες άσκησαν προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ακύρωση των διατάξεων του κανονισμού που απαγορεύουν την αλιεία με εργαλείο με ηλεκτρικό ρεύμα. Το αίτημα αυτό απορρίφθηκε από το Δικαστήριο στις 15 Απριλίου 2021[34]. Ο κανονισμός επιτρέπει και ενθαρρύνει τις επιστημονικές έρευνες ως πιθανό μέσο για την ανάπτυξη γνώσης και την τεκμηρίωση μελλοντικών αξιολογήσεων.

7. Συμπέρασμα

Ο κανονισμός παρέχει το απαραίτητο πλαίσιο για την εφαρμογή της ΚΑΠ και την αποτελεσματική συμβολή στην περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, μέσω άμεσης εφαρμογής, αλλά κυρίως με την παροχή, στα κράτη μέλη, των απαραίτητων εργαλείων για τη θέσπιση μέτρων για την αλιεία.

Ωστόσο, υπάρχουν αδυναμίες στην εφαρμογή του κανονισμού όσον αφορά τη συμβολή του στην προστασία των ευαίσθητων ειδών και των ευαίσθητων ενδιαιτημάτων, με ορισμένα είδη να βρίσκονται στα πρόθυρα της εξαφάνισης. Οι προσπάθειες παρακολούθησης των επιπτώσεων της αλιείας στα οικοσυστήματα πρέπει να ενισχυθούν σημαντικά. Ο κανονισμός παρέχει στα κράτη μέλη τα νομοθετικά μέσα για να διευθετήσουν τα εν λόγω ζητήματα και να συμπληρώσουν την οικεία εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας της ΕΕ με μέτρα για την αλιεία τα οποία θα θεσπιστούν βάσει της περιφερειοποίησης, υποχρέωση η οποία εναπόκειται πλέον στα κράτη μέλη. Παρότι τα κράτη μέλη έχουν αρχίσει να υποβάλλουν κοινές συστάσεις, είναι απαραίτητο να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα πρέπει επίσης να ενθαρρυνθούν να συμμετάσχουν στη διαδικασία αυτή.

Το πλήθος κοινών συστάσεων που έχουν ήδη υποβληθεί καταδεικνύει ότι η περιφερειοποίηση είναι αποτελεσματική και πλέον κατάλληλη για τη λήψη στοχευμένων και εξατομικευμένων τεχνικών μέτρων. Τα κράτη μέλη έχουν αποδείξει ότι η περιφερειακή συνεργασία μπορεί να είναι γρήγορη και αποτελεσματική. Ωστόσο, είναι απαραίτητο να πραγματοποιηθούν βελτιώσεις όσον αφορά το επίπεδο ταχύτητας και φιλοδοξίας σε σχέση με την κατάρτιση και τη συμφωνία κοινών συστάσεων για μέτρα που αποσκοπούν στη βελτίωση της επιλεκτικότητας ή στον περιορισμό των τύπων αλιείας, με σκοπό τη συμβολή στην περιβαλλοντική νομοθεσία της ΕΕ, η δε Επιτροπή θα συνεχίσει να παρέχει όλη την απαραίτητη υποστήριξη και καθοδήγηση προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι περιβαλλοντικοί στόχοι λαμβάνονται δεόντως υπόψη στις κοινές συστάσεις.

[33] ICES, 2020. https://www.ices.dk/news-and-events/news-archive/news/Pages/PulseTrawlAdvice.aspx
[34] Απόφαση της 15ης Απριλίου 2021, *Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου και Κοινοβουλίου*, C-733/19, ECLI:EU:C:2021:272.

Η Επιτροπή, έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία και τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα με ορίζοντα το 2030, θα συμπληρώσει την παρούσα έκθεση στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τη διατήρηση των αλιευτικών πόρων και την προστασία των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση της εφαρμογής του κανονισμού και την πλήρη αξιοποίηση των δεσμών μεταξύ αλιευτικής και περιβαλλοντικής πολιτικής.